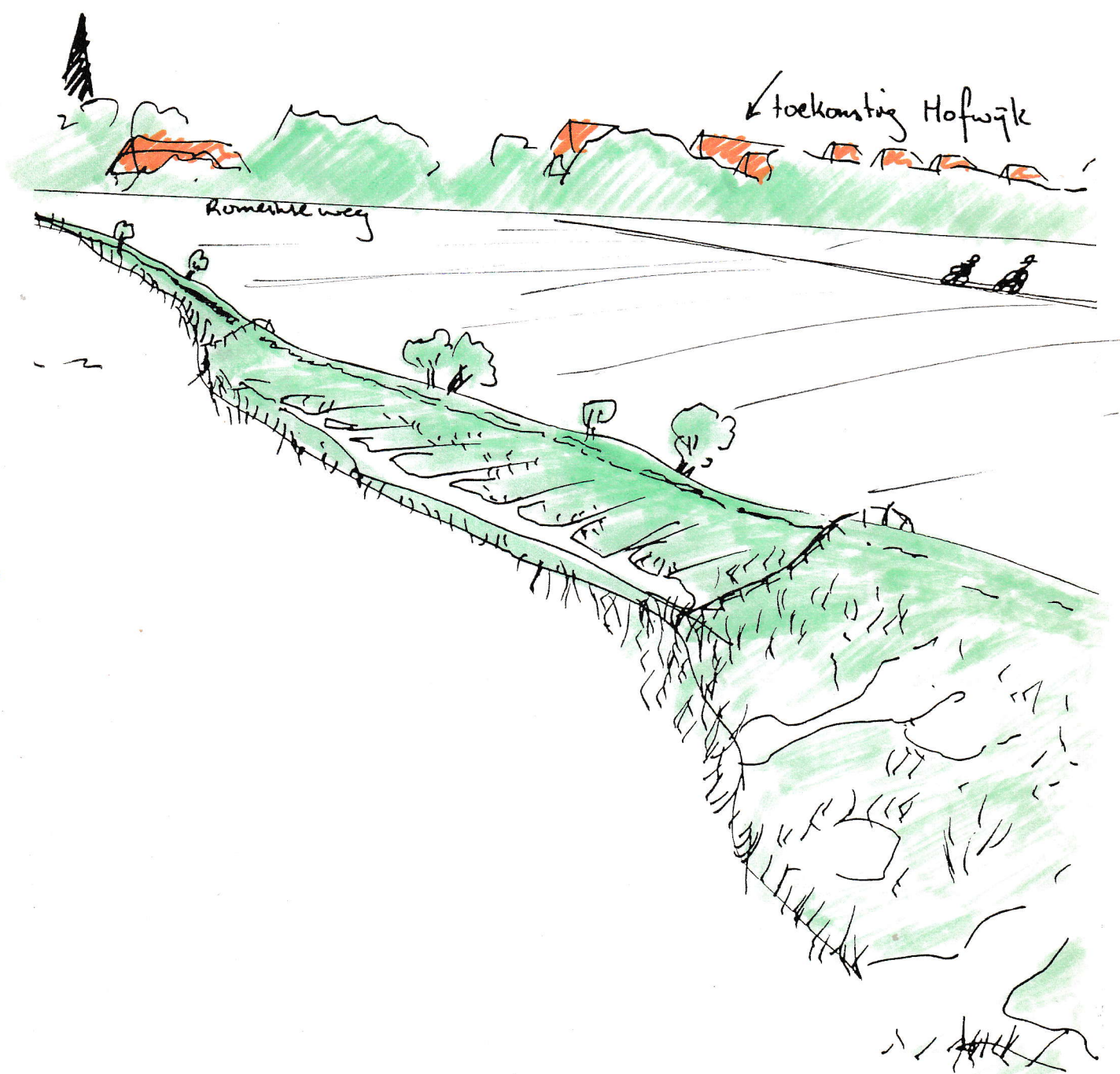

VERENIGING
HOEKSCHEWAARDS LANDSCHAP

"DE KAAI": NATUUR EN RECREATIE IN BALANS

september 1994

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING.....	1
2 LANDSCHAPPELIJKE ASPECTEN.....	1
3 HUIDIGE NATUURWAARDEN.....	2
3.1 ALGEMEEN ECOLOGISCH.....	2
3.2 VEGETATIE.....	4
3.3 VOGELS.....	4
4 POTENTIËLE NATUURWAARDEN.....	4
4.1 OEVERZONE.....	4
4.2 WEITJES EN KADE.....	5
4.3 VEENGEBIED.....	5
4.4 SLOTEN/KREEK.....	5
4.5 ZOMERHUISJES.....	5
5 RECREATIEVE ASPECTEN.....	5
6 INRICHTINGSVOORSTEL.....	6
6.1 INLEIDING.....	6
6.2 BEVORDERING NATUURWAARDEN.....	9
6.3 REGULERING VAN DE RECREATIE.....	9
6.4 ALTERNATIEVE FIETSRROUTE.....	11
6.5 BESTEMMINGSPLAN.....	11
6.6 KOSTEN.....	11
7 AANZET TOT BEHEER.....	11
7.1 INLEIDING.....	11
7.2 OEVERZONE.....	12
7.3 WEITJES EN KADE.....	13
7.4 VEENGEBIEDJES.....	13
7.5 KREEK.....	13
7.6 ZOMERHUISJES.....	13
7.7 AANGRENZENDE GEBIEDEN.....	14
8 SAMENVATTING.....	14

"DE KAAI": NATUUR EN RECREATIE IN BALANS

1 INLEIDING

"De Kaai" is de bijnaam voor de oeverstrook langs de Binnenmaas, die vanaf de bebouwde kom van Mijnsheerenland parallel aan de Wintersweg loopt en eindigt bij een kreekrestant.

Dit stuk oever van de Binnenmaas is, samen met een strook iets verderop, die parallel aan de Vrouwenhuisjesweg loopt naar het Recreatieoord, recent in bezit gekomen van de gemeente Binnenmaas. De gemeente onderzoekt hier de mogelijkheden van de aanleg van een fietspad.

De vereniging Hoekschewaards Landschap wil met dit rapport een bijdrage leveren aan de discussie over dit plan. Dit rapport beperkt zich tot het gedeelte, dat wij "De Kaai" noemen. Het gedeelte parallel aan de Vrouwenhuisjesweg valt hier buiten. Dit deel van het geplande fietspad voegt naar onze mening niets toe aan de verbetering van de verbindingen. Er ontstaat een lus, die weinig door de fietsers gebruikt zal gaan worden. Er zijn in dit gedeelte bovendien minder mogelijkheden voor natuurontwikkeling.

Bij het schrijven van dit rapport beschikten wij reeds over het landschaps-ecologisch advies van bureau Wissing van 11 maart 1994. Enerzijds heeft dit ons werk vergemakkelijkt, anderzijds hebben we in ons rapport een aantal kritische opmerkingen ten aanzien van dit advies verwerkt.

2 LANDSCHAPPELIJKE ASPECTEN

Voor wat betreft de feitelijke situatie onderschrijven wij hetgeen daarover in het advies van Bureau Wissing is vermeld.

Naast de daarin genoemde historische aandachtspunten vestigen we de aandacht op het feit, dat de lage kade cultuurhistorisch van belang is. Het gaat hier in feite om een vroeg-middeleeuwse dijk, die om deze reden in het landschap duidelijk zichtbaar dient te blijven.

Het rapport Wissing noemt de aanleg van het fietspad over de kade een versterking van de oorspronkelijke landschapsstructuur. Naar onze mening betekent de aanleg van een verhard fietspad in ieder geval een inbreuk op de oorspronkelijke landschapsstructuur. Het van oudsher smalle onregelmatige karrespoor verandert in een strakke moderne infrastructuur. Bovendien heeft het fietspad op verschillende plaatsen waarschijnlijk meer breedte nodig dan de top van de kade.

Van de landschappelijke aspecten zijn de volgende punten van essentieel belang:

- De rust die het gebied uitstraalt;
- Een fraai uitzichtpunt bij Mijnsheerenland over de Binnenmaas richting Westmaas;
- Het open ruimtelijk effect van akkerlandschap gecombineerd met de sfeer van het open water;
- De relatieve zeldzaamheid van een dergelijke landschapscombinatie in de Hoeksche Waard;
- De afbreuk die gedaan wordt aan de oorspronkelijkheid van het landschap door de

aanwezigheid van enkele zomerhuisjes.

3 HUIDIGE NATUURWAARDEN

3.1 ALGEMEEN ECOLOGISCH

De oevers van de Binnenmaas vormen een onderdeel van de ecologische hoofdstructuur van Nederland. De Binnenmaas vormt samen met het Oudeland van Strijen een belangrijk element in de verbinding tussen Oude Maas en Haringvliet. Het gebied "De Kaai" ligt recht tegenover een natuurontwikkelingsproject bij het Zwanegat. Er zal daar door de Landinrichtingsdienst een waterinlaat voor het Oudeland van Strijen worden aangelegd.

De Binnenmaas zelf heeft voldoende oppervlakte en oeverlengte om als zelfstandig natuurgebied te kunnen functioneren. Om deze reden dienen de natuurlijke oevers als ecologisch lint zoveel mogelijk in stand te worden gehouden. Waar mogelijk dient de natuurwaarde versterkt te worden.

In het plangebied zijn de volgende biotopen aanwezig:

- open water
- sloot en kreekrestant
- rietkragen
- grasland (incl. kade)
- opgaand geboomte
- gradiënten

Open water

Het open water is vooral van belang voor vogels en vissen. Waterplanten zijn vrijwel afwezig.

Sloot en kreekrestant

De sloot aan de noordzijde tussen akker- en grasland bevat zeer voedselrijk water en is op polderniveau. De oevers zijn zeer steil. De natuurwaarde is nihil. Het kreekrestant aan de oostzijde heeft een betere waterkwaliteit en staat in open verbinding met de Binnenmaas. Langs de oevers hiervan staat een beperkt aantal oeverplanten. De Groene kikker is hier een opvallende diersoort.

Rietkragen

De rietkragen langs de Binnenmaas variëren in breedte van 1 à 2 tot een tiental meters. Smalle rietkragen hebben de overhand. Tussen het riet is op verschillende plaatsen puin gestort, kennelijk om oeverafslag tegen te gaan. Verruiging (vnl. brandnetels) is het gevolg. De floristische waarde van de rietstroken is gering. Voor een aantal vogelsoorten en de vissen zijn ze echter van bijzonder groot belang. Ook verschillende soorten vleermuizen fourageren in de omgeving van het riet.

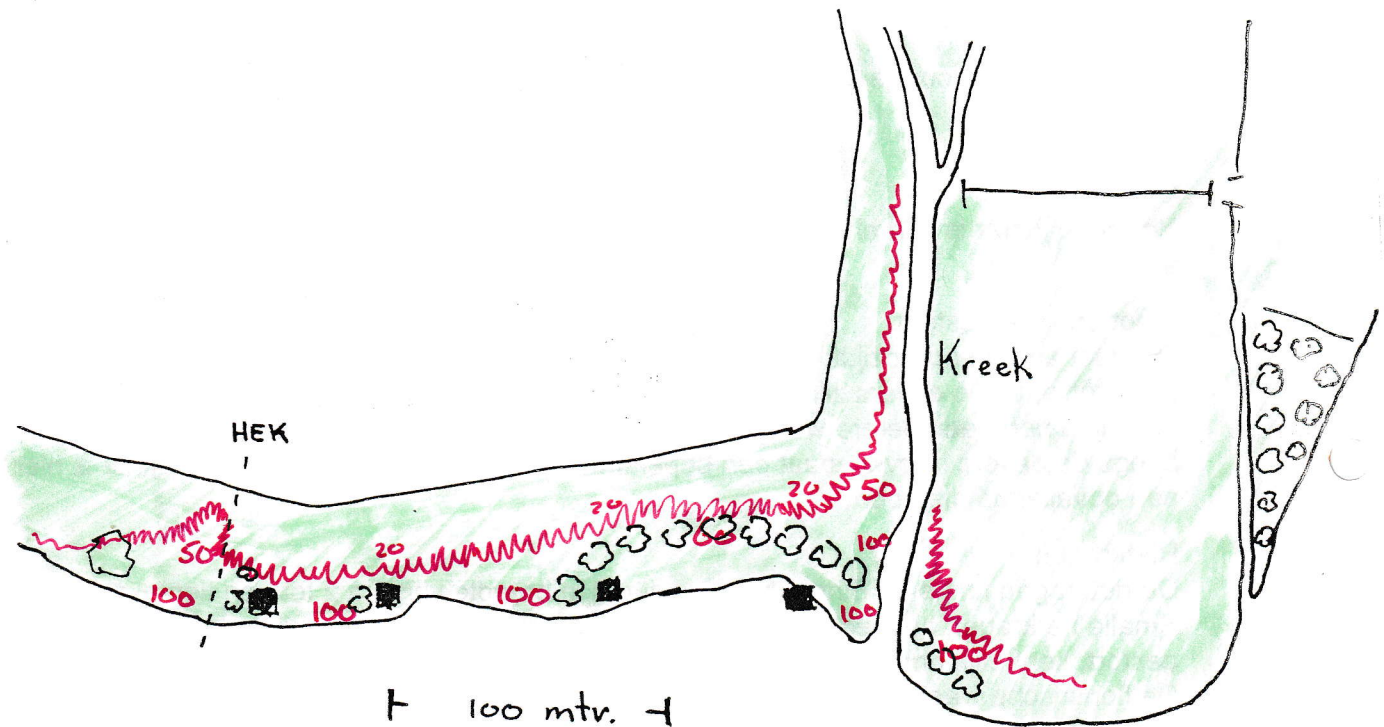
Graslandjes

De graslandjes zijn in gebruik als schapenweide. Het gebruik is zeer intensief. Hoogst

waarschijnlijk worden ook op uitgebreide schaal chemische bestrijdingsmiddelen toegepast. De floristische waarde is daardoor gering.

Een uitzondering vormen enige plaatsen langs de oever met een venige bodem. Hier zien we plotseling een rijke schakering aan plantesoorten. Grondboringen hebben uitgewezen, dat deze veenlaag zich uitstrekt langs de hele oostelijke helft van het terrein. De laag is 0,5 tot 1 meter dik en bevindt zich voor een deel onder een dunne kleilaag.

In herfst en winter zijn de graslanden van belang als rustgebied voor vogels.

Afb. 1: Verspreiding en dikte veenlaag (in cm's).

Opgaand geboomte

Langs de oevers zijn hier en daar (groepjes) bomen aanwezig. Enige knotwilgen zijn recent aangeplant. Rond de zomerhuisjes staan vooral wilgen, elzen en een enkele populier, aangevuld met spontane opslag van vlier en ook wilg. Deze bomen zijn voornamelijk van belang voor enige algemeen voorkomende soorten vogels.

Gradiënten

Een belangrijke bijzonderheid vormen de overgangsgebieden (gradiënten) tussen nat en droog, klei en veen. Deze overgangen zijn ecologisch zeer waardevol. Bij de inrichting en het beheer van het gebied dient men hiermee terdege rekening te houden.

3.2 VEGETATIE

In z'n algemeenheid is het terrein, ten gevolge van het gevoerde beheer, vrij arm aan planten. In de rietkraag is het assortiment vrijwel beperkt tot Riet, Liesgras, Grote brandnetel en een enkele Gele Lis. Het grasland is een monotone grasmat. Zelfs de Paardebloem ontbreekt! De poldersloot en z'n oevers zijn niet van betekenis. Het kreekrestant aan de oostkant herbergt enige leuke soorten: Waterzuring, Sterrekroos en Watermunt.

De delen van het terrein waar het veen aan de oppervlakte komt, vallen op door hun grote plantenrijkdom. Plotseling verschijnt hier een ruim scala aan veelal vochtminnende planten: Wolfspoot, Gele waterkers, Beekpunge, Zeegroene rus, Pitrus, Gewone engelwortel en Moerasvergeet-mij-nietje. Een twintigtal Kale Jonkers (een in de Hoeksche Waard weinig voorkomende soort) is hier ook opmerkelijk. In een relatief klein gedeelte van het plangebied komt zo meer dan de helft van het aantal aangetroffen plantesoorten voor.

3.3 VOGELS

De belangrijkste gegevens over het voorkomen van broedvogels zijn opgenomen in het rapport van bureau Wissing. Deze gegevens zijn overigens afkomstig van Hoekschewaards Landschap. Aanvullend kan het volgende worden opgemerkt.

Het terrein is ook van belang voor doortrekkende vogels en wintergasten. Dit geldt zowel voor de oeverstrook zelf als voor het aangrenzende water. We noemen soorten als: Watersnip, Oeverloper, Kievit en diverse eendesoorten, zoals Smient en Brilduiker. Voor al deze vogels is absolute rust van het grootste belang. Ook de sterk bedreigde Roerdomp is een vaste wintergast.

Tot slot is de rietstrook in sommige jaren nog van betekenis als slaappleats voor spreeuwen (max. aantallen: 7000 ex.).

4 POTENTIËLE NATUURWAARDEN

4.1 OEVERZONE

Zoals reeds eerder aangegeven, is de rietzone op verschillende plaatsen zeer smal.

Uitbreiding is dus wenselijk. De Binnenmaas loopt echter ter plaatse meestal snel af naar een diepte van zo'n 2 meter. Uitbreiding de Binnenmaas in, is daardoor niet mogelijk. Op veel plaatsen is tussen weide en riet nog een enkele meters brede strook brandnetel aanwezig. Deze strook zou verlaagd kunnen worden tot een flauw glooiend profiel (breedte ongeveer tien meter), dat bij het riet een niveau van -30 cm bereikt. Het lijkt ons verstandig, dat de aanwezige puinstrook als oeverbescherming blijft liggen. Het gevolg is het ontstaan van een plas-dras situatie, die ruimte biedt voor riet en een rijke schakering aan oeverplanten. Het gevolg hiervan is dan weer een toename van het aantal insecten, vogels, amfibieën, e.d.

4.2 WEITJES EN KADE

Als bovengenoemde glooiende oeverstrook wordt aangelegd, ontstaat een geleidelijke overgang naar de drogere delen van het terrein. De weitjes en kade kunnen hierdoor en door betere beheermaatregelen een grotere variatie aan plantesoorten krijgen. Dit geldt zeker voor het op het zuiden gelegen talud van de kade.

In een deel van de weidestrook komen restanten van enkele greppels (grippen) voor. Deze werden waarschijnlijk gebruikt voor waterafvoer. Het opnieuw uitdiepen van deze grippen vergroot de variatie, dus de natuurwaarde van het gebied. Het verdient de voorkeur deze grippen af te sluiten van de Binnenmaas, zodat het relatief voedselrijke water ervan niet kan binnendringen. Een breder spectrum aan planten krijgt zo een kans.

Voorts wijzen wij op de mogelijkheid om hier en daar langs de kade enkele knotwilgen aan te planten. Dit trekt vogels (en planten!) aan en onttrekt de wandelaar enigszins aan het oog van de in het gebied verblijvende dieren.

4.3 VEENGEBIED

In de geplande oeverzone bevindt zich ook het veengebied. Dit schept een belangrijke gradiënt in het gebied.

Door het afschrappen van de kleilaag kan het veengebied belangrijk worden vergroot. De delen waar nu reeds veen aan de oppervlakte komt, mogen slechts met grote zorgvuldigheid worden aangepast (geen zware machines gebruiken, de bodem niet omwoelen e.d.). Afhankelijk van de aanwezige vegetatie hoeft niets te worden gedaan, dan wel kan worden volstaan met het verwijderen van een dunne bovenlaag. Zo ontstaat een gevarieerde structuur, die een veelheid aan bijzondere planten kansen biedt.

4.4 SLOTEN/KREEK

De sloten die het gebied scheiden van de akkers, zijn te diep en de oevers te steil. Dit biedt geen mogelijkheden voor natuurontwikkeling. Het kreekrestant aan de oostzijde echter is zeer geschikt voor de aanleg van een natuurlijke oever met een gevarieerde vegetatie. Over een breedte van 1 à 2 meter kan een moeraszone worden gecreëerd, door de oever plaatselijk af te graven tot op de ook daar aanwezige veenlaag.

4.5 ZOMERHUISJES

De huisjes en tuintjes vormen storende elementen in het landschap. Bovendien bevinden ze zich juist in het gebied met de hoogste (potentiële) waarde, de oeverzone. Enkele huisjes staan in het gedeelte met de veengrond. Men probeert de drassigheid tegen te gaan door

deze delen met kleigrond op te hogen, wat uiteraard sterk nadelig werkt voor de plaatselijk aanwezige waardevolle vegetatie.

5 RECREATIEVE ASPECTEN

Op dit moment is het gebied niet ontsloten voor recreanten. De recreatieve waarde is beperkt tot de bewoners van de zomerhuisjes en een enkele visser.

De aanleg van een fietspad zal hierin danig verandering brengen. Het terrein wordt volledig opengelegd voor wandelaars, fietsers (en bromfietsers), hondenbezitters, vissers, de avontuurlijke jeugd en wellicht ook dagjesmensen, surfers e.d. Het fietspad zal niet alleen gebruikt worden als recreatieve route, maar ook en vooral als doorgaande route naar het Recreatieoord en verder.

Voor de natuur is dit alles een zeer ongewenste situatie. Planten worden vertrapt, het weinige riet in de oeverzone verdwijnt, vogels worden verstoord, enz.

Wij kunnen echter begrip opbrengen voor de wens van de gemeente om het gebied een zekere recreatieve waarde te geven. Wij vinden dit evenwel alleen acceptabel, als de natuur er in de nieuwe situatie ook duidelijk op vooruit gaat.

Naar onze mening is de aanleg van een fietspad onverenigbaar met de huidige natuurwaarden en dus zeker met de toekomstige. Onder een aantal hierna te noemen voorwaarden zou een **wandelpad** aanvaardbaar kunnen zijn.

- Het wandelpad moet fysiek ontoegankelijk zijn voor (brom)fietsers.
- 2 Fietsers en bromfietsers moet een goed alternatief worden geboden in de vorm van een veilige route richting Recreatieoord.
- 3 Het pad moet qua breedte, loop en verharding het beeld geven van een natuurlijk wandelpad.
- 4 In het gebied moet een zonering worden aangebracht qua intensiteit van de recreatie. (intensiever bij Mijnsheerenland met bijvoorbeeld een uitzichtpunt aan het water en extensiever verderop in de omgeving van de veengebiedjes.)
- 5 Honden kunnen niet of slechts beperkt en altijd aangelijnd in het terrein worden toegelaten.
- 6 Gezien het feit, dat in het dorp Mijnsheerenland en in het Recreatieoord ruime visgelegenheden aanwezig is, moeten de oevers in het plangebied verboden voor vissers worden.
- 7 De beperkende maatregelen moeten, bijvoorbeeld door middel van informatieborden, worden uitgelegd aan het publiek.

NB: Het ontmoet naar onze mening geen bezwaar om aansluitend op het wandelpad over "De Kaai" ook een wandelpad aan te leggen in het gedeelte parallel aan de Vrouwenhuisjesweg. Een fietspad is hier, zoals in de inleiding al aangehaald, naar onze mening overbodig.

6 INRICHTINGSVOORSTEL

6.1 INLEIDING

Met ons inrichtingsvoorstel worden twee hoofddoelstellingen nagestreefd:

- De natuurwaarden bevorderen
- De recreatie reguleren

Deze twee punten worden hierna verder uitgewerkt. Tevens doen we een alternatief voorstel voor een fietsverbinding naar het Recreatieoord.

Basis voor het inrichtingsvoorstel is een indeling van het terrein langs de Binnenmaas in drie zones.

Zone 1 begint bij de boomgaard aan de rand van Mijnsheerenland en loopt door tot het eerstvolgende hek. Zone 2 loopt tot het volgende hek. Zone 3 strekt zich vervolgens uit tot aan het kreekrestant. Zie ook afbeelding 2.

Zone 1

Deze zone kenmerkt zich thans door geringe natuurwaarden (die echter bij uitvoering van ons inrichtingsvoorstel zullen toenemen). In het eerste deel van deze zone (het dichtst bij het dorp) kan de grootste recreatiedruk worden opgevangen.

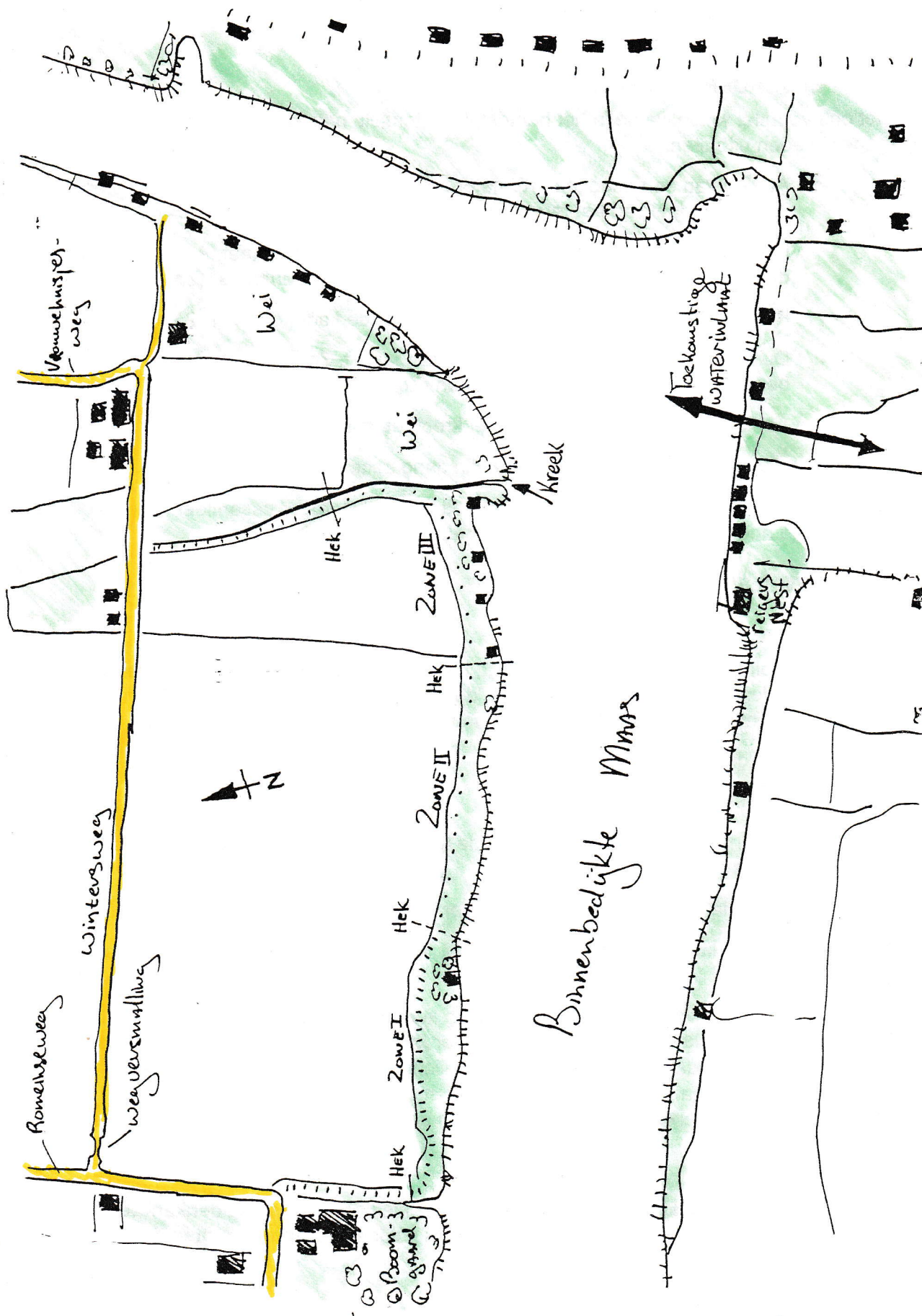
Zone 2

Door de aanwezigheid van grippen en enige veengebiedjes is de natuurwaarde nu reeds groter dan in zone 1. Dit gebied vormt tevens een buffer voor de belangrijkste zone, zone 3. De recreatie moet hier dus worden afgeremd.

Zone 3

Zone 3 bevat de grootste (potentiële) natuurwaarden. De natuur heeft hier voorrang. Alleen extensieve recreatie is toegestaan. Deze recreatie zou in de winter zo gering moeten zijn, dat het gebied zijn functie van rustgebied voor vogels e.d. kan blijven vervullen.

De hier geschetste zonering loopt in feite oostwaarts door over de aangrenzende particuliere terreinen van de families Schelling en Brouwer. Deze afgesloten terreinen kenmerken zich door rust en enkele waardevolle natuurlijke elementen, bijvoorbeeld (tril)veengebieden met Pluimzegge en broedende Ransuil.

Afb. 2: Overzichtskaat met zonering.

6.2 BEVORDERING NATUURWAARDEN

Met ons voorstel willen we de in het hoofdstuk "potentiële natuurwaarden" genoemde mogelijkheden uitbuiten:

- Aanleg van een ongeveer 10 meter brede flauw glooiende oever (plas-dras) in het westelijke deel van het terrein. (Zone 1 en het eerste deel van zone 2)
- Herstel van de gripfen, zodat er permanent enig water staat. Aanbrengen van een dwarsslot als afscherming ten opzichte van de Binnenmaas. (Zone 2)
- Plaatselijk enkele knotwilgen plaatsen langs de kade. (Zone 1, 2 en 3)
- Dunne kleilaag verwijderen van het veenpakket. Zo nodig het verstoorde deel van de bestaande veengebiedjes afschrapen. (Zone 2 en 3)
- Aanleg natuurlijke oever langs het kreekrestant. (Zone 3)
- Uitsterfprocedure voor de huisjes in gang zetten. (Zone 3)

Naast deze eenmalige maatregelen is een goed beheer uiteraard essentieel voor de toekomstige hogere natuurwaarden van het gebied. (Zie hoofdstuk 7)

6.3 REGULERING VAN DE RECREATIE

Zone 1

Omdat dit gebied dicht bij de bebouwing ligt, is het geschikt om de meeste recreatiedruk op te vangen. We denken hier met name aan de "dagelijkse" wandelaar, die korte tijd in het gebied verblijft. In de inrichting kan dit tot uiting komen door aanbrengen van:

- Bankjes
- Een uitzichtpunt
- Een informatiebord (waarop ook de toegangsregels, incl. een aanlijngedod voor honden)
- Een relatief breed, goed begaanbaar schelpenpad

De recreatieve faciliteiten dienen zo dicht mogelijk bij Mijnsheerenland te worden aangebracht.

Zone 2

Rust is in deze zone van groter belang. Honden kunnen hier dan ook niet worden toegelaten. Dit kan worden bereikt door het plaatsen van borden, maar ook het leggen van honderoosters in combinatie met een klaphekje. Een smaller, wellicht wat kronkelend schelpenpaadje geeft het verschil met zone 1 aan. De aanwezigheid van enkele schapen of ander vee kan drempelverhogend werken. Bezoekers van deze zone bestaan voornamelijk uit mensen, die wat verder lopen.

Zone 3

Dit gebied is alleen bedoeld voor de serieuze natuurliefhebber. Als pad denken we aan een uitgemaaid graspad. Een klaphekje als toegang is voldoende. Aan de kant van de

Rfb. 3: Vogelvluchttekening van de "Kaai".

Vrouwenhuisjesweg moet uiteraard wel een hondenrooster, klaphekje en een bordje met de toegangsbepalingen komen. Een groot informatiebord is hier niet gewenst, aangezien dat alleen maar mensen aantrekt.

6.4 ALTERNATIEVE FIETSRROUTE

We realiseren ons, dat ons voorstel afbreuk doet aan de wens van de gemeente om een veilige, recreatieve fietsroute naar het Recreatieoord te realiseren. Wij menen, dat een alternatief gevonden kan worden via de Romeinseweg, Wintersweg en de Vrouwenhuisjesweg.

Langs de Romeinseweg moet dan een fietspad/-strook aangelegd worden tot aan de Wintersweg.

De Wintersweg en Vrouwenhuisjesweg moeten verkeersluw worden gemaakt. Het verkeer naar het recreatieoord vanuit Mijnsheerenland maakt op dit moment veelal gebruik van deze weg. De route via de Achterweg is echter geheel gelijkwaardig. Het gemotoriseerd verkeer kan daarom zonder problemen via de Achterweg worden geleid. Dit kan worden gerealiseerd door uitsluitend bestemmingsverkeer toe te staan op de Vrouwenhuisjesweg. Dit kan worden benadrukt door het aanbrengen van versmallingen bij begin en einde van de weg (zodanig, dat het landbouwverkeer niet gehinderd wordt). Op de weg zelf kan dan volstaan worden met fietspadbelijning. Natuurvriendelijk bermbeheer kan het recreatieve karakter van de weg benadrukken.

6.5 BESTEMMINGSPLAN

Naar onze mening dient het gehele gebied "De Kaai" in het bestemmingsplan te worden opgenomen als natuurgebied met extensieve recreatieve bestemming.

6.6 KOSTEN

Er is nog geen kostenberekening gemaakt voor het uitvoeren van ons plan. Deze kosten zijn ook afhankelijk van de verdere invulling. De kosten van grondverzet en -afvoer zullen aanmerkelijk zijn. De af te voeren grond kan eventueel gebruikt worden om de geplande oeververdediging van het gedeelte parallel aan de Vrouwenhuisjesweg uit te voeren. Dit betekent een aanzienlijke kostenbesparing.

7 AANZET TOT BEHEER

7.1 INLEIDING

Doelstelling van het beheer is het behouden en waar mogelijk vergroten van de natuurwaarden van het gebied. Vanzelfsprekend worden hierbij een aantal algemene regels, kenmerkend voor natuurvriendelijk beheer, in acht genomen: Geen chemische bestrijdingsmiddelen, geen (kunst)mest, e.d.

De hierna genoemde beheersaanzet is gebaseerd op de huidige situatie en uitvoering van het inrichtingsvoorstel. Het spreekt voor zich dat, als de plannen daadwerkelijk worden verwezenlijkt, een definitief uitgewerkt beheerplan moet worden gemaakt.

Door monitoring (het jaarlijks inventariseren van flora en fauna) kan het beheer zo nodig regelmatig bijgestuurd worden. Vrijwilligers van Hoekschevaards Landschap kunnen bij de monitoring behulpzaam zijn.

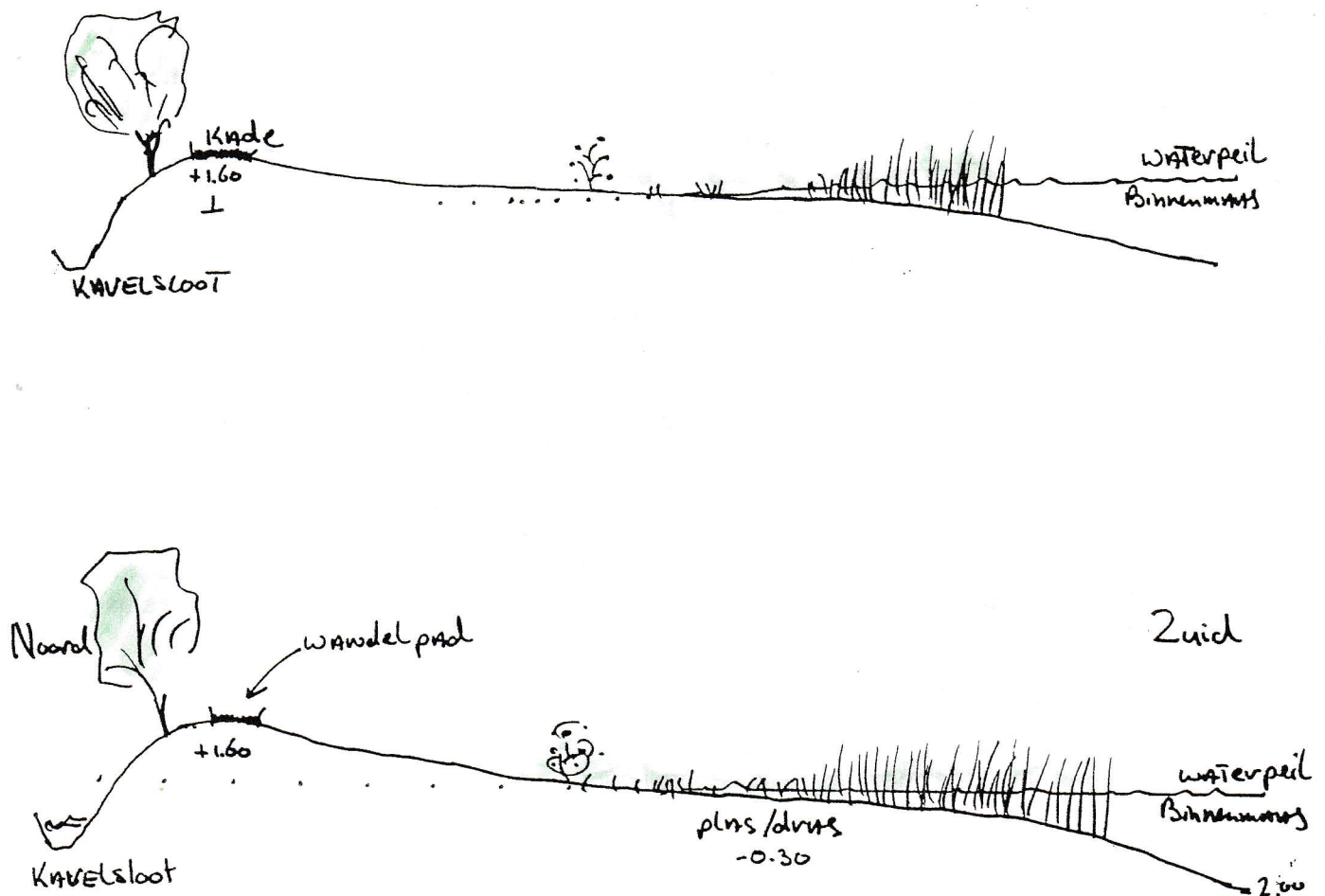
7.2 OEERVERZONE

Uitgangspunt is het ontwikkelen van een goede, brede rietstrook met terugdringen van de brandnetel.

Jaarlijkse controle op oevertafslag is een eerste vereiste.

Het maaien van het riet dient gefaseerd te worden uitgevoerd, met het oog op insecten en broedvogels. In de praktijk betekent dit, dat (jaarlijks wisselende) delen van het riet een winter blijven staan. Het beheer wordt bij voorkeur in de winterperiode uitgevoerd. Het maaisel moet worden afgevoerd.

Als het riet zich in de verlandingszone te sterk uitbreidt, kan er eventueel 2x gemaaid worden (begin juli en eind augustus-begin september). Ook hier is afvoeren van groot belang.

Afb. 4: Oeverzone oude en nieuwe situatie.

7.3 WEITJES EN KADE

De (aanwezige en aan te planten) knotwilgen kunnen het beste gefaseerd in een drie- of vierjarige cyclus geknot worden.

Zone 1

Rond de recreatieve concentratiepunten kan regelmatig gemaaid worden. In de rest van het gebied kan overgegaan worden tot hooilandbeheer. Dit betekent 2x per jaar maaien en afvoeren. De precieze tijdstippen zullen bepaald kunnen worden aan de hand van de vegetatie die zal verschijnen. Uitgangspunt juni en september. Het terrein blijft zo redelijk begaanbaar, terwijl de natuurwaarden toch kunnen toenemen.

Zone 2

Uitgangspunt is hier extensief begrazingsbeheer met schapen, koeien, of paarden. Het precieze aantal dieren is afhankelijk van de voedselrijkdom van de bodem. Het zal slechts om enkele exemplaren gaan.

Zone 3

In zone 3 wordt gestreefd naar een zo snel mogelijke toename van variatie in het gebied. Aanvankelijk wordt ook hier 2x per jaar gemaaid en afgevoerd. Als de gewenste vegetatieontwikkeling is bereikt, kan het vee gebruikt worden voor nabeweiden in plaats van de 2e maaibeurt. Nabeweiden vindt plaats vanaf de eerste maaibeurt tot oktober/november. De dieren van zone 2 kunnen hiervoor worden gebruikt.

7.4 VEENGEBIEDJES

De kwetsbaarheid van het veengebied rechtvaardigt een apart kleinschalig beheer. Wij denken hierbij aan lichte machines of de zeis. Aangezien dit een arbeidsintensief en zorgvuldig werk is, zou de oprichting van een vrijwilligersgroep kunnen worden overwogen. De betrokkenheid van de bevolking bij het gebied wordt op deze manier ook vergroot.

7.5 KREEK

Als hier een natuurlijke oever is gecreëerd, dient te worden gestreefd naar een soortenrijk gebied met verhoudingsgewijs weinig riet. Wij kiezen hier voor een langzaam verruigende oever, ten einde nog meer variatie in het gebied te krijgen. Het bijpassende beheer bestaat uit gefaseerd maaien om de 2 jaar, later om de 3 jaar.

7.6 ZOMERHUISJES

Voorgesteld wordt, de bewoners van de huisjes enige aanwijzingen/regels te geven voor het omgaan met hun omgeving. We denken hierbij aan:

- Geen aanvoer van klei.
- Niet graven in de veenbodem
- Het gebruik van auto's op het terrein zo veel mogelijk beperken.
- De algemene toegangsregels respecteren.

Hoekschewaards Landschap is bereid de bewoners voorlichting te geven over de (potentiële) waarden van het terrein. Dit kan in de vorm van folders, rondleiding, e.d.

7.7 AANGRENZENDE GEBIEDEN

In hoofdstuk 6.1 van dit rapport werd al opgemerkt, dat het natuurgebied in feite oostwaarts doorloopt. Het verdient aanbeveling deze gebieden op een soortgelijke manier te beheren. Natuurwaarden en rust zijn hier de belangrijke elementen. Wellicht kan over het gewenste beheer door de gemeente overlegd worden met de eigenaren.

8 SAMENVATTING

Het gebied "De Kaai" is door het gevoerde beheer op het ogenblik arm aan natuurwaarden. In potentie blijken behoorlijke natuurwaarden aanwezig. Door uitvoering van ons voorstel wordt een rijk natuurgebied gecreëerd. Het gebied kan een belangrijke, zij het gezoneerde recreatieve functie krijgen. Door uitvoering van het alternatieve fietspad wordt ook aan de wens van een recreatieve fietsroute naar het Recreatieoord voldaan.